Nr. 35. Kraków, Środa 26 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja:	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp.	Administracja:
ulica Reformacka Nr. 7	Cena numeru 5000 Mkp.	Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.	ulica Dunajewskiego Nr. 5
Telefon Nr. 2014			Telefon Nr. 1310

Złagodzenie sytuacji w Niemczech

Wiedeń, 26 września. „Neues Wiener Journal" donosi z Berlina, że w sytuacji wewnętrznej nastąpiło złagodzenie. Korespondent donosi, że ani z lewej ani z prawej strony nie znać zamiarów wywołania wojny domowej. Na posiedzeniu pruskiego gabinetu oświadczył minister spraw wewnętrznych Severing, że spokój i porządek w Prusach jest dostatecznie zapewniony przeciw wszelkim próbom wywołania zamieszek bez względu na to, skądby one pochodziły.

30 WRZEŚNIA BĘDZIE PROKLAMOWANA REPUBLIKA NADREŃSKA.

Wiedeń, 26 września. „Neues Wiener Journal" donosi z Kolonji, że separatyści nadreńscy zamierzają dn. 30 września proklamować republikę nadreńską.

Kapitulacja Niemiec

Wiedeń, 26 września. „Neue Freie Presse" przynosi następujące szczegóły o posiedzeniu przywódców frakcji Reichstagu w Berlinie: Kanclerz wygłosił mowę, w której umotywował decyzię rządu zaniechania biernego oporu, ludność Ruhry i Nadrenji ponosiła ciężkie ofiary, a dalsze trwanie oporu biernego musiałoby jej przynieść duże straty, ponieważ rząd nie może już spieszyć z pomocą finansową. Takimi były względy, które nakazują zakończyć bierny opór. Stanowisko to podzielili przywódcy wszystkich stronnictw z wyjątkiem przywódców niemieckiej narodowej partji ludowej, którzy życzyli sobie, aby bierny opór zastąpiony został jeszcze ostrzejszemi zarządzeniami.

BAWARJA ZA ZANIECHANIEM BIERNEGO OPORU.

Wiedeń, 26 września. „Neue fr. Presse" w telegramie z Berlina zaznacza, że także bawarski prezydent ministrów wyraził swą zgodę na zaniechanie biernego oporu. W ministerstwie spraw wewnętrznych czynione są przygotowania do zaprowadzenia stanu wyjątkowego, jednakże wprowadzenie go w życie będzie powierzone władzy cywilnej a nie wojsku.

Tłumienie rewolucji bolszewickiej w Bułgarji

Sofja, 26 września. W okręgach podburzonych przez komunistów, przywrócono całkowity spokój. Obecnie istnieją dwa tylko ogniska ruchu komunistycznego w okolicy Ferdinandowa, gdzie operacje, mające na celu stłumienie buntu rozwijają się normalnie. Kilku przywódców band komunistycznych popełniło samobójstwo, inni zostali zamordowani przez swych podwładnych. Znaczna część zbuntowanych została wzięta do niewoli z bronią w ręku, przyczem stwierdzono, że karabiny ich były pochodzenia rosyjskiego.

Zwrot w polityce gospodarczej Niemiec

Zniesienie ograniczeń wywozowych — Jedynie środków żywności, surowców i niektórych półfabrykatów nie wolno dalej wywozić — Znaczenie ułatwień wywozowych z Niemiec dla Polski

Kraków, 26 września.

„Reichsanzeiger und preussischer Staatsanzeiger" z d. 22 września zamieszczają rozporządzenie rządu Rzeszy niemieckiej z d. 17 września 1923, na podstawie którego **znosi się wszystkie dotychczas obowiązujące zakazy wywozu towarów z Niemiec** i wprowadza daleko idące ograniczenie kontroli wywozowej. Na podstawie tego rozporządzenia z dniem jutrzejszym t. j. z d. 27 bm. tracą moc obowiązującą wszystkie zakazy wywozu, dotyczące wyrobów gotowych i towarów. Zakazowi wywozu podlegają w dalszym ciągu: wszelkiego rodzaju środki żywności, płody rolnicze, owoce, zwierzęta, drzewo i produkty drzewne, rudy, węgiel, oleje mineralne i inne surowce, część chemicznych artykułów, surowcy tekstylne, papier drukarski, wyroby ceramiczne, wyroby ze złota i srebra, żelazo surowe, półfabrykaty żelazne, blachy cynkowane, drut ciągniony, stare żelazo i inne metale.

Powyższa lista artykułów, objętych zakazem wywozu jest kompletną, wywóz wszelkich innych artykułów nie podlega najmniejszym ograniczeniom.

Fakt zniesienia ograniczeń wywozowych świadczy o decydującym zwrocie w polityce gospodarczej Niemiec i wywrze niewątpliwie silny wpływ na nasze życie gospodarcze. Niemcy, które do niedawna jeszcze stosowały w polityce gospodarczej taktykę bojkotów z jednej a uprzywilejowania z drugiej strony, weszły obecnie na drogę jak najdalej idącej swobody handlu wywozowego, chcąc zapewne w ten sposób osiągnąć poprawę stosunków gospodarczych i zwiększenie produkcji. Nasze życie gospodarcze przystosowuje się niewątpliwie do tej zmiany polityki gospodarczej Niemiec, tembardziej, że pod względem ekonomicznym związani jesteśmy z naszym zachodnim sąsiadem bardzo silnymi węzły.

Wprawdzie w ostatnich czasach ze względu na walutową katastrofę w Niemczech, tudzież z uwagi na fakt, że ceny wyrobów przemysłowych, sprowadzonych z Niemiec, przekroczyły już parytet światowy, polski export i import był zmuszony poszukiwać innych rynków zbytu i źródeł importu, ale z chwilą sanacji walutowych stosunków w Niemczech, stosunki gospodarcze polsko-niemieckie wrócą do dawnych form. Należy wobec tego oczekiwać ze strony naszych władz poczynienia na ten wypadek koniecznych ułatwień w sprawach walutowych i dewizowych.

Przed rokowaniami z Niemcami

Paryż, 26 września. Ministerstwo spraw zagranicznych oświadcza, że ambasador francuski w Berlinie nie otrzymał dotychczas oficjalnego zawiadomienia o zaprzestaniu biernego oporu. Oczywiście, że wycofanie rozporządzeń, dotyczących biernego oporu stworzy nową sytuację, która pozwoli na rozpoczęcie rokowań państw sojuszniczych z Niemcami.

Paryż, 26 września. Wydany w Berlinie komunikat o rokowaniach z przedstawicielami terytorjów okupowanych, jest przedmiotem żywej dyskusji w dzisiejszej prasie paryskiej. „Echo de Paris" zapytuje rząd Stresemanna, czy ma on prawo i moc po temu, aby w tej kwestji przemawiać w imieniu całego narodu niemieckiego. Generał Ludendorff i bawarscy zwolennicy Hittlera prawdopodobnie stać będą na przeszkodzie realizacji uchwał gabinetu Rzeszy. „Echo" zapytuje, czy Stresemann będzie miał dość siły, aby Ludendorffa i Hittlera unieszkodliwić. Od odpowiedzi, jaką na te pytania udzielą wydarzenia najbliższych dni w Niemczech będzie zależało bardzo wiele. Obecnie Francja, kończy „Echo", żądać będzie, aby rzeczywiście cofnięto wszelkie zarządzenia rządu niemieckiego, dotyczące biernego oporu.

NOWA ZWŁOKA.

Wiedeń, 26 września. „Neue Freie Presse" donosi: Ostateczna decyzja w sprawie zaniechania biernego oporu miała zapaść na posiedzeniu gabinetu, które się rozpoczęło późnym wieczorem. Ponieważ wynikły różnice zdań co do ostatecznej stylizacji uchwały, proklamacja rządu do ludności o zaniechaniu biernego oporu ogłoszona będzie dopiero w środę. Odłożone też zostało do środy ogłoszenie proklamacji przywódców stronnictw z terenu okupowanego.

Odwrót Litwinów

Genewa, 26 września. Delegat litewski Sidikauskas wycofał swój wniosek w sprawie wileńskiej, odraczając zgłoszenie go do przyszłorocznego zgromadzenia Ligi Narodów.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

—o—

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 26 września. Otwarcie giełdy godz. 10: Berlin 0.00000.50, Holandja 220¼, N. York 559, Londyn 25.53, Paryż 32.05, Medjolan 25.67, Praga 16.82¼, Budapeszt 002.97, Bukareszt 2.60, Belgrad 6.55, Sofja 5.14, Warszawa 0.0017, Wiedeń 0.0079, Austr. kor. stempl. 0.0079½.

Zurych, 26 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.46, Holandja 220, Nowy Jork 560, Londyn 25.58, Paryż 34.90, Medjolan 25.65, Bruksela —, Praga 16.77½, Budapeszt 02.97, Bukareszt 260, Belgrad 655, Sofja 540. Warszawa 0.0017, Wiedeń 0.0079 Austr. korona stemplowana 0,0079½.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 26 września (tel. wł.) Waluty: Marka polska 0.19—0.21, marka niem. 00054½, korony czeskie 2109 franki szwajc. 12520, francuskie 4345, funty ang. 321.100, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.19½—0.20½, Berlin 00055½ Praga 2127, Zurych 12635, Paryż 4392, Nowy Jork 70935. Londyn 322900.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 26 września. **N. Jork 125,685.000, Londyn 573,562.500, Szwajcarja 22,543.500, Paryż 7,780.500, Wiedeń 177.655, Praga 3,750.600.**

Berlin, 25 września. Marka polska 38.000.

Budapeszt, 25 września. Marka polska 0.0650—0.0815.

Nowy Jork, 25 września. **Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5 prc., przekaz na Londyn 456.25, przekaz na Londyn a 60 dni 453.25, przekaz na Paryż 625, przekaz na Amsterdam 29.29, przekaz na Kopenhagę 17.89 przekaz na Pragę 301, przekaz na Berlin w płaceniu 0.000.000.82 — w żądaniu 0.00000.84.**

Amsterdam, 25 września. Dewizy. Londyn 11.52 i jedna czwarta, Berlin 000.000 200. Paryż 15.70, Szwajcarja 45.52 i pół, Wiedeń 000.35 i trzy czwarte, Kopenhaga 45.85, Sztokholm 67.60, Chrystjanja 40.75, Nowy Jork 254 i trzy czwarte, Bruksela 13.82 i pół, Madryt 35.20, Włochy 11.45, Praga 762—767, Helsingfors 675—678.

Praga, 25 września. Dewizy. Amsterdam 12.64, Berlin —. Chrystianja 560. Kopenhaga 626, Londyn 155 i jedna czwarta, Nowy Jork 34.20, Wiedeń 484 i pół, marki niemieckie — marki polskie 1.00, Paryż 225.

Paryż, 25 września. Weksle. Niemcy 00000.12 i pół, Ameryka 16.29, Belgja 87.60, Anglja 72.75, Holandja 628 i pół, Włochy —, Szwajcarja 286 i pół, Bukareszt 780, Wiedeń 22.00.

Londyn, 25 września. Weksle. Paryż 72.95, Belgja 83. 75, Szwajcarja 25.46 i pięć ósmych, Holandja 11.60 i siedm ósmych, Nowy Jork 455.87, Hiszpanja 32.07 i pół, Włochy 98.75, Niemcy 550,000.000, Wiedeń 322.500 Bukareszt 975.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 25 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 90.000, dowóz wewnątrz kraju 61.000, wywóz do Anglji 13.000, wywóz na kontynent 8000, targ miejscowy middling 2910. Tendencja chętna.

Targ terminowy: październik 28.33—28.38, listopad 27.90—27.90—27.90, grudzień 27.90—27.94, styczeń 27.45 do 27.50, marzec 27.40—27.42, maj 27.35—27.35, lipiec 26.75—26.78.

Nowy Orlean, 25 września. Targ bawałny. Middling 28.50.

Targ terminowy: październik 27.48, grudzień 27.36, styczeń 27.32, marzec 27.11, maj 26.91.

Brema, 25 września. Targ bawełny, Fully middling good colour and stople loko za 1 kg 90.164.000, notowanie przy zamknięciu targu.

Liverpool, 25 września Targ bawełny. Obroty 5000, dowóz 10700, brazylijska 50, egipska 25, sakellaridis 35 punktów niżej. Targ miejscowy 17.21.

Nowy Jork, 25 września. Giełda metalowa: srebro zagraniczne 65 i jedna czwarta, miedź elektrolitowa 13 i pół do 13 i pięć ósmych, cyna 42.37, ołów 6.97 cynk 6.42, blacha 25.50, żelazo 562.

Giełda produktów: nafta w beczkach 15.40, nafta w tankach 5.50, nafta stand white 12.50, nafta credit balance. 275 terpentyna 101, terpentyna savannah 93 i jedna czwarta.

Giełda produktów spożywczych: kawa loko 10 i pięć ósmych, na październik 8.55, na grudzień 8.31, na marzec 7.86, na maj 7.64, na lipiec 7.42, smalec 12.92 i pół, łój 6 i trzy czwarte, olej bawełniany loko 12.75, olej bawełniany na październik 11.83, cukier centryfugowy 753.

Giełda zbożowa: pszenica czerwona zimowa loko 118 i pół, pszenica twarda zimowa loko —, kukurudza loko 106, mąka spring wheate claers 500—550, fracht zbożowy na kontynent 9 centów fracht zbożowy do Anglji jedna szósta szylinga.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków. 26 wrzesnia

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	25/IX.
P. T. H. I—V em. . . .	90—95	87—88
„Impex“	2,3—2,5	2.35—2,5
„Pharma“ (B. Jawornicki)	150—152	150
Bracia Rolniccy I em. . .	34	35—38
„Polski Glob“	8,2—8,5	9,1—9,3
C. Hartwig. Poznań . . .		
Żegluga Polska	27	25½—27½
Zieleniewski I—IV em. . .	**2105—2240**	**2050—2100**
Warsz. Parowozy I—III em.	115—118	120—122
H. Cegielski, Poznań I—IX	**140—146**	**143—150**
„Potęga“ Tow. huty żel. .		
„Lemiesz“		
„Trzebinia“ I—VI em. . .	181—188	180—190
„Pocisk“		
Automotor	65	
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**2700—2850**	**2650—2700**
Siersza	**1250—1325**	**1250—1300**
Tepege I—IV em.	**775—800**	**770—785**
Polska Nafta	115—125	115—120
Oikos		
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	160—175	160

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	25/IX.
Pezet		
Strug	230—250	240—250
Syndykat Kosz., Kraków .	235—240	240
Tłuszcze Trzebinia	**800**	**775—790**
„Krakus“ I—VI em. . . .	190—200	188—200
Porcelana Ćmielów . . .	315—335	310—325
Fabr. cukru w Chodorowie .	**970—985**	**975—990**
Elektr. Siersza I—IV em.	75—77	75—80
Zakłady przem. „Ryngraf“		
S. W. Niemojowski . . .	165	
Fabr. kapel. w Myślenicach	70	70
Bank Przemysłowy I-VIII	105—110	103—105
Bank Hipoteczny		ex
Bank Małopolski	132—135	
Ziemski Bank Kredyt. . .	47—50	45—48
Powszechny Bank Kredyt.	32—33	[illegible]
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV		
Bank Kred. w Warszawie		ex
Bank Związ. Spółek Zarob.		

Kraków, 26 września. Względna „stabilizacja“ kursów na rynku pieniężnym spowodowała, że rynek efektów zaczyna znowu skupiać uwagę spekulacji. Aczkolwiek większych zwyżek kursów nie było, na giełdzie efektów uwidaczniła się ożywienie tendencji. Najwybitniejszą zwyżkę wykazał Zieleniewski, z innych papierów poszukiwano szczególniej akcyj Banku Przemysłowego, Powszechnego Banku Kredytowego, Ćmielowa, Tohanu, przy zwyżkowych kursach.

Na pogiełdzie notowano: **Jaworzno 5400—5600, Gazy 6800, Len 320 płac. 350 żądano, Lokomotywy 160 towar, Chybi 1900 płacono, 2000 żądano, Silesia 570 płacono, 600 żądano.**

Na rynku pieniężnym kursa na ogół utrzymane. Oficjalnych notowań nie było. Transakcje następujące:

Waluty: Dolary 356.000, austrjackie korony 505 do 503.

Czeki. **Nowy Jork 354.000—357.500, Londyn 1,630.000,** Szwajcarja **63.750—63.600, Wiedeń 505 do 504.**

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 26 września. (Waluty). Nowy Jork 308.000. Franki szwajcarskie 19325—.

Czeki: Belgja 16950, Berlin 0.0024, Holandja 121, Londyn 1,415.000, Paryż 19.350, Praga 9.325, Szwajcarja 55000, Wiedeń 435, Włochy 14.350, N. Jork 308.000.

Giełda metalowa

Londyn, 25 września. Giełda metalowa. Miedź za gotówkę 63 i siedm ósmych, miedź za 3 miesiące 64 i pół, miedź elektrolitowa 68—68 i pół, miedź best select 67—68 i pół, miedź strongheats 96, cyna za gotówkę 203 i trzy czwarte, cyna za 3 miesiące 203, ołów przy okazaniu 25 i trzynaście szesnastych, ołów późniejszy 25 i pół, cynk przy okazaniu 33 i siedm ósmych, cynk późniejszy 32 i siedm ósmych, aluminium krajowe 115, aluminium zagraniczne 120, antymon 34 i pół do 35, blacha biała 23/1 i pół, rtęć 9 i siedm ósmych, nikiel 135, nikiel na dostawę 125, wolfram 12 i pół, platyna 500, srebro 32 i jedna szesnasta, srebro na dostawę 31 i dziewięć szesnastych, złoto 90/2.

TELEGRAMY

Kandydatura Skirmunta do Ligi Narodów

AUSTRJA OŚWIADCZY SIĘ ZA SKIRMUNTEM.

Wiedeń, 26 września. „Neues Wiener Journal“, „Reichspost“ i „Neue fr. Presse“ omawiają w tonie przychylnym kandydaturę ministra Skirmunta do Rady Ligi Narodów i wyrażają opinję, że Austrja powinna się oświadczyć za tą kandydaturą.

Straszna katastrofa górnicza w Szkocji

Londyn, 26 września. **W kopalni węgla w Redding w Nowej Szkocji zawalił się szyb wskutek wybuchu gazów. W momencie wybuchu znajdowało się w szybie około 70 górników, z których 6 zdołało się ocalić, pozostali zaś zostali zasypani. Podjęto energiczną akcję ratunkową, dotychczas udało się wydobyć 16 górników, mało jest nadziei uratowania pozostałych.**

Baldwin złoży relację o konferencji z Poincarem

Londyn, 26 września. Premier Baldwin na naradzie gabinetu, zapowiedzianej na dzień jutrzejszy, podzieli się z ministrami rezultatami swojej podróży do Paryża. Spodziewane jest, że premier wystąpi w przedmiocie tych obrad z deklaracją, urzędowo dopiero w poniedziałek tj. w dniu otwarcia konferencji Imperjum brytyjskiego. Jutrzejsze narady gabinetu będą miały charakter poufny, jednakże wyjaśnienia premiera będą podane do wiadomości publicznej.

Echa mordu w Janinie

Paryż, 26 września. „Petit Parisien“ pisze o naradach konferencji ambasadorów w sprawie konfliktu włosko-greckiego co następuje: Komisja śledczą stwierdziła winę władz greckich. Mimo to ewakuacja Korfu nastąpi 27 bm. Włochy otrzymają 50 miljonów lirów. Po ewakuacji wyspy Korfu konflikt włosko-grecki należy uważać za zakończony.

Włosi a kwestja Ruhry

Rzym, 26 września. Włoska opinja publiczna śledzi z żywem zainteresowaniem przebieg wypadków w Zagłębiu Ruhry. Dzienniki przyznają ogólnie, że obrót, jaki przybiera ta sprawa, stanowi zwycięstwo Francji i sukces polityczny Poincarego. Dzienniki przypominają dalej interesy Włoch, których trzeba będzie energicznie bronić w nowym okresie problemu odszkodowawczego i wyrażają przekonanie, że Mussolini, który przewidział taki obrót sprawy, wystąpi w odpowiedniej chwili ze skuteczną interwencją. Dochodzące tutaj fragmentarycznie wiadomości, co do rozpatrywanej obecnie przez konferencję ambasadorów sprawy śledztwa Komisji międzynarodowej co do mordu dokonanego na misji generała Telliniego są także przedmiotem licznych komentarzy ze strony prasy włoskiej, która zarzuca nadal władzom greckim brak dostatecznej energji i dobrej woli i domaga się przyznania Włochom prawa do odszkodowania materjalnego.

KONKURS BALONÓW Z TRAGICZNYM PRZEBIEGIEM.

Bruksela, 26 września. Aeronauta belgijski Denuyter zdobył nagrodę Gordona Benneta w międzynarodowym locie konkursowym balonów, przebywając jako pierwszy dystans 150 km. Oprócz dwóch balonów, które spotkała katastrofa na początku lotu, brak jeszcze jednego balonu.

Katastrofa w Japonji w świetle spirytyzmu

Japonja i Francja znikną z powierzchni ziemi

Paryż, 26 września.

W Paryżu odbył się onegdaj seans spirytystyczny, na którym wywoływane duchy wypytywano o wyjaśnienia, dotyczące katastrofy trzęsienia ziemi w Japonji. Na seansie tym wywołano duchy mnicha Sforzy, który żył we Włoszech w połowie XIV. wieku i niejakiego Vitelina jasnowidza, który zmarł w Rzymie w dobie renesansu. Oba duchy oświadczyły, że Japonja w najbliższej przyszłości

zniknie zupełnie z powierzchni ziemi,

a to dlatego, ponieważ kraj ten osiągnął już tak wysoki stopień duchowego rozwoju, iż dopiął do tego, aby zamienić byt na ziemi z bytem w świecie astralnym.

Los Japonji — oświadczyły wspomniane duchy jest przesądzony... będzie to

los Atlantydy

Po Japonji przyjdzie — według nieomylnej wyroczni duchów

kolej na Francję,

która w ciągu przyszłego stulecia zniknie również z powierzchni ziemi i przejdzie do świata astralnego.

Kiedy spirytyści zapytywali duchy o bezpośrednie przyczyny trzęsienia ziemi w Japonji — usłyszeli długie kazanie. „Duchy“ napominały spirytystów, aby skierowali myśli swe w sfery nadprzyrodzone. „Dopiero, gdy ludność z ufnością podda się przewodnictwu duchów astralnych — brzmiała ostateczna wyrocznia — osiągnie owe moralne wyżyny, z których wszelkie powszednie troski okażą się śmiesznemi i nic nie znaczącemi“.

Na rynku bruttowym — po dłuższej przerwie spowodowanej po części brakiem gotówki, po części zaś spekulacją walorami akcyjnemi, zaznacza się niezwykłe ożywienie. Ceny udziałów brutto, zarówno z powodu zwyżki ceny ropy, jak i wielkiego na nie popytu kapitałów zagranicznych, podniosły się znacznie. Z początkiem bieżącego tygodnia płacono (w miljonach marek) za 1/32 prc. brutto (w nawiasach ceny z ubiegłego tygodnia) Zofja-Galicja 150 (130), Silva Plana 98 (85), Konrad-Brugger 75 (60), Fotogen 46 (34), Union, Limanowa 48 (42), Pontresina-Galicja 36 (27), Milano 22 (16), za 1/16 prc., Pogoń 17 (14), 1/16, Toutusin 11 12, (9,5).

Z RYNKÓW TOWAROWYCH

CHAOS CEN.

Z Warszawy donoszą: W związku z ostatnią zwyżką dolara nastał znowu chaos cen w różnych gałęziach handlu. Zwyżka przyszła niespodziewanie, a przeto kupcy nie zdążyli nabyć większych zapasów, jak zwykle robią przed spodziewaną zwyżką. Dyskonto prywatne wynosi już obecnie, wobec braku gotówki, 35 do 40 prc. miesięcznie. Kupcy żądają więcej gotówki za towar, dając tylko nieznaczny kredyt krótkoterminowy.

W dziale **manufaktury** obroty zadawalające. Tendencja mocniejsza. Fabrykanci łódzcy podwyższyli świeżo cenniki o 10 do 15 prc. Zanotowano: setne — 1.200 tys. za pół sztuki. Domowe — 1300 tys. — bez kredytu. Heintzla Oksford „18“ — 57 tys. za metr. Geyera Speranzia — 60 tys. za gotówkę i 78 tys. na weksel. Sibir „4—10“ — 170 tys. za kasę i 220 tys. na weksel. Columbia „4—4“ — 75 tys. za kasę i 90 tys. na weksel. „4—8“ — 150 i 180 tys. Poznańskiego Sybir — 105 tys. za gotówkę i 150 tys. na kredyt. Lewisa — 30 tys. Kindermana — 50 tys. za gotówkę i 60 tys na kredyt.Gampego kreton — 32 tys. i 43 tys. na weksel. Metkal Steinerta „71“—45 tys. i 58 tys. na kredyt. Zagraniczny batyst biały 70 tys. i 80 tys. na kredyt. Szcibjera „Parmet“ — 48 tys. i 68 tys. na w. Heintzla prześcieradłowe — 105 tys. i 150 tys. za metr.

Norymberszczyzna miała obroty bardzo duże. Ceny u hurtowników już nie są większe od cen u fabrykantów, gdyż dotychczas różnica dochodziła do 25 prc. Ogółem towary te podrożały świeżo o jakie 20 prc. Zanotowano: Guziki kokosowe — 450 tys. za garnitur. „Makaband“ — 1 miljon za kilo. Zatrzaski 52 tys. za gros. Widelce i noże podrożały o 30 prc. Noże rzeźnickie „7“—180 tys. za tuzin, „6“—220 tys., „5“—180 tys. Łyżeczki aluminiowe — 55 tys. Krzyżowe — 70 tys. za tuzin.

Mydlarskie wyroby i świece miały duży popyt w zeszłym tygodniu. Ceny nie poszły w górę. Zanotowano: Mydło „prima“ — 20 tys. za funt, firmowe — 23 tys., świece — 420 tys. za pud.

W dziale **papieru** obroty były średnie. Kancelaryjny i pakowy — podrożały o 12 prc.

Skóry miały dostateczny popyt i podrożały. Twarda Pfeiffra — 260 tys. za kilo. Surowa warszawska— 1500 tys. za pud, prowincjonalna — tańsza.

Obuwia sprzedano dużo. Ceny poszły w górę o 10 do 15 prc. Dodatki szewckie mają mocną tendencję.

KRONIKA

O SFINANSOWANIE REFORMY ROLNEJ. „Gazeta Poranna“ donosi: Ministerstwo reform rolnych ukończyło opracowanie projektu ustawy o sfinansowaniu reformy rolnej. Projekt zostanie w najbliższym czasie przedłożony Radzie Ministrów.

EMIGRACJA DO NIEMIEC. Dnia 25 bm. odbyła się w Ministerstwie spraw zagranicznych konferencja w sprawach, związanych z emigracją do Niemiec. Obecni byli przedstawiciele interesowanych ministerstw.

KATASTROFA LOTNICZA W POZNANIU. Wczoraj o godz. 10.20 rano na lotnisku w Ławicy wzniósł się na samolocie typu Bristol por. pilot Adam Świda z mechanikiem szeregowym, Zachozem. Zaraz po wzniesieniu się nad lotniskiem na wysokości 50 do 60 metrów, motor na aparacie począł działać nieprawidłowo. Pilot zatrzymał motor i rozpoczął planowanie, jednakże po chwili aparat utracił równowagę i runął na ziemię. Porucznik Świda poniósł śmierć na miejscu, mechanik uległ złamaniu nogi i silnemu potłuczeniu. Aparat został całkowicie zdruzgotany.

„NIEPRZYJACIÓŁKA“ D. NICCODEMI'EGO, która cieszy się w „Bagateli“ zasłużonem powodzeniem, grana będzie jeszcze tylko dziś i jutro. PP. Kozłowska, Sznage-Andruszewska, Huńska, Horecka, Brzeski, Nowakowski (reżyser), Noskowski, Wysocki i Zbucki zbierają zasłużone oklaski za artystyczne kreacje głównych postaci.

W piątek dnia 28 bm. premjera sztuki w 4 aktach K. Mere pt. „Obłęd“.

„OBŁĘD“ KAROLA MERE W „BAGATELI“. W piątek wchodzi na repertuar „Bagateli“ jedna z najlepszych sztuk doby obecnej K. Mere p. t. „Obłęd“. Reżyseruje p. Józef Sosnowski, który jednocześnie odtwarza jedną z głównych postaci (hr. Michajłow). Obok znakomitego tragika znajdą pole do popisu pp. Grabowska (Natasza), Stępowska (p. de Jurica), Hellen (Lunrena), T. Frenkiel (de Cessel), Melina (Charancon), Ratschka (Pietrow).

GIEŁDY KRAJOWE

Lwów, 25 września. Giełda zbożowa. Z powodu robót polnych ruch na giełdzie bardzo słaby. Do tranzakcyj nie doszło. Podaż w zbożu twardem nie pokrywa zapotrzebowania. Popyt na ziemniaki jadalne dobrej jakości. Tendencja utrzymana. Usposobienie słabe.

Lwów, 25 września. Giełda. Akcje. Bank Hipoteczny 225, Powszechny kredytowy 26—34, Przemysłowy 96—104, Ziemski kredytowy 45—49, Browary lwowskie 3000—3550, Chodorów 930—950, Cegielski 140—148, Ćmielów 315—325, Gafota 37—40, Karpalit 1300, Ojkos 272—735, Parowozy 115—125, Pezet 60—62, Nafta 117, Pol. Tow. Budowlane 65—72, Rakszawa 740—790, Siersza elektryczna 70—72, Siersza górnicza 1250—1300. Tepege 800, Pocisk 1300—1350, Zieleniewski 2125—2175. (Cyfry w tysiącach mkp. — transakcje).

Wiadomości gospodarcze

PODWYŻSZENIE MNOŻNIKA CELNEGO. W „Dzienniku Ustaw“ ogłoszono rozporządzenie, mocą którego wysokość dopłaty walutowej normalnej (mnożnika celnego normalnego), której podlegają towary skarbu oraz przemysłu i handlu z dnia 7 lipca 1923 r. określa się aż do nowego zarządzenia na 5,699.900 prc. agio, czyli mnożnik 57.000. Towary, nie objęte wykazem, zawartym w § 1 rozporządzenia, ani obowiązującem w danej chwili rozporządzeniem ministrów skarbu i przemysłu i handlu z dn. 28 czerwca 1923 r. o ulgach celnych opłacają cło z dopłatą walutową zniżoną, wynoszącą 4,299.900 prc. czyli mnożnik 43.000. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 4 dnia po ogłoszeniu.

KONTROLA MIESIĘCZNYCH WPŁAT PODATKU PRZEMYSŁOWEGO (OD OBROTU). Władze skarbowe rozpoczęły w Krakowie kontrolę, czy przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe do tego obowiązane, uiściły podatek od obrotu za miesiąc lipiec i sierpień 1923.

Niewpłacony podatek zostanie ściągnięty w drodze przymusowej z kosztami egzekucyjnemi i karami za zwłokę (10 prc. miesięcznie).

Równocześnie odbywa się kontrola, czy powyższe przedsiębiorstwa prowadzą księgi obrotu.

Kto ksiąg tych nie prowadzi, ulegnie grzywnie do 3,000.000 mkp.

PODATEK MAJĄTKOWY. W myśl uchwalonej już przez obie Izby prawodawcze ustawy o podatku majątkowym, przedmiotem tegoż podatku jest wszelki majątek nieruchomy i ruchomy po potrąceniu długów i ciężarów, które ten majątek zmniejszają według stanu z dnia 1 lipca 1923. W odniesieniu do przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, ustawa postanawia, że wartość przeciętną majątku takich przedsiębiorstw oblicza się na podstawie ksiąg handlowych, bez potrącenia wartości kapitału zakładowego (akcyjnego) i zapasowego (rezerwowego) przyczem: 1) bilansowa wartość majątku w nieruchomościach, maszynach, urządzeniach technicznych, narzędziach i innych środkach produkcji, jako też środkach komunikacyjnych i przewozowych, oraz w urządzeniach biurowych, ulegnie przewaluowaniu w zależności od czasu ich nabycia, drogą przemnożenia pierwotnych cen nabycia przez współczynniki, które ustali minister Skarbu. 2) wartość papierów procentowych oraz walut zagranicznych, jakoteż należności w tych walutach, obliczy się według przeciętnego kursu, względnie szacunku giełdowego za czerw. 1923, a remanent (zapas) towarów, według cen obiegowych na 1. lipca 1923, wychodząc z założenia, że w licznych przedsiębiorstwach, zestawienie remanentu po dłuższym upływie czasu od dnia 1 lipca 1923, mogłoby natrafić na trudności Ministerstwo skarbu zaleca zarządom powyższego rodzaju przedsiębiorstw, aby potrzebne zestawienia stanu czynnego i biernego, ich majątku według stanu z dnia 1 lipca 1923 przygotowały już obecnie i ułatwiły sobie tym sposobem sporządzenie zeznań do podatku majątkowego, które winny być przedłożone właściwym Izbom skarbowym w nieprzekraczalnym terminie do 31 stycznia 1924 r.

EKSPORT CZESKI DO POLSKI. Wedle urzędowej czeskiej statystyki w miesiącu sierpniu wartość eksportu czeskiego do krajów cudzoziemskich oblicza się na siedm miljardów 602 miljony 465 tysięcy 566 koron czeskich.

Z tego wywieziono do Polski towarów za 238 miljonów 490 tysięcy 416 koron czeskich co w przerachowaniu na marki polskie wynosi około trzy miljardy.

Do Polski eksportowano konfekcję, papier, skóry, szkło i wyroby tekstylne, wełniane, bawełniane i jedwabne.

NOWE SZYBY PRODUKTYWNE W TUSTANOWICACH. W dniu 7 września b. r. dowiercono w szybie Łaszcz w Tustanowicach w głębokości 1531,5 m. do 6 cystern ropy wybuchowej i około 80 m³ gazu na minutę.

W dniu 13 września b. r. w szybie Nr 10 kopalni Ratoczyn Borysławski w Borysławiu otrzymano w głębokości 1550,7 m. produkcję wybuchową 4 cysterny na dobę i 15 m³ gazu.

Wobec tego w miesiącu wrześniu produkcja ropy wyniesie przeciętnie dziennie około 173 cystern, a produkcja gazu około 640 m³.

Z RYNKU NAFTOWEGO. Na rynku ropnym panuje ożywienie. Cena ropy podniosła się w ostatnich dniach i wynosi obecnie 53 milj. za 10.000 kg.; na rynku produktów naftowych tendencja, wobec zbliżającego się sezonu, coraz mocniejsza. Zwłaszcza duże jest zapotrzebowanie nafty oświetlenioweej, przy dostatecznej podaży tego produktu ze strony rafinerji.

Wieści z Gdańska

Gdańsk, 26 września. Gazeta gdańska donosi z Chrystianji: Wczoraj wywieszono banderę polską na statku Józef Englich, będącym własnością polskiego towarzystwa żeglugi morskiej „Biały-Orzeł“. Równocześnie wykreślono ten okręt z rejestru floty norweskiej i wciągnięto w rejestr polskiej floty handlowej. Parowiec Józef Englich wyjeżdża z ładunkiem do Anglji i mniejwięcej za 4 tygodnie przybędzie do Gdańska.

Gdańsk, 26 września. W najbliższych dniach senat gdański wypuszcza w obieg banknoty „Nothgeldu“, opiewające na 100 miljonów marek niemieckich.

Polska a Rosja jako Związek republik sowieckich

Zajęta specjalnemi i bliższemi troskami zachodu tak polskiego, jak europejskiego mało nasza opinja publiczna zwróciła naogół uwagi na przemianę ustroju, która się niedawno dokonała w Rosji sowjeckiej. A jednak jestto zjawisko polityczne nadzwyczajnie ciekawe, mogące w przyszłości radykalnie nawet wpłynąć na ukształtowanie się stosunków na całym wschodzie europejskim.

Acz mało się zmieniło w rzeczywistości w Rosji sowieckiej po przezwaniu ją na związek sowjeckich sfederowanych republik, to jednak takie podkreślenie wspólnoty odrębnych części Rosji ledwie może mieć w przyszłości następstwa, o których dzisiejsi komunistyczni dygnitarze na Kremlu marzą. Raz w chwili przewrotu pierwszego rewolucyjnego rzucone hasło republik odrębnych rozbiło całość państwa rosyjskiego na obozy i części, z których nie wszystkie zapragnęły później wrócić na łono matki Rosji. Przykładem dla uchwały zjazdu pierwszego Sowjetów i umowy z dnia 30 grudnia 1922 r., a także i konstytucji z 6 lipca 1923 r., kładących podwaliny pod nowe państwo sfederowane z 4 republik, były zapewne, jak pod wielu innemi względami, Niemcy. Twórcy rosyjskiego państwa związkowego atoli zapominają, że warunki w niemieckiem państwie związkowem są zupełnie inne i że wysoko uświadomiona, a ucywilizowana gospodarczo i politycznie ludność, pojmuje zupełnie inaczej konieczność trzymania się jednostek administracyjno-państwowych w jednym solidarnym bloku.

Ale na ten punkt widzenia rosyjskiego interesu jest dla sąsiedniej Polski czołowem zagadnieniem, lecz raczej sumienne zbadanie pytania, co na to powie instynkt samozachowawczy i własny interes Polski. Jeżeli się tu i ówdzie wyraża obawę, że przemiana ta Rosji na cztery republiki sowjeckie ma przedewszystkiem cele agitacyjne i ofensywne propagandy zachłannego imperjalizmu czerwonego, to wydaje się ta obawa dziwną. Trudno bowiem wyobrazić sobie, by która z sąsiednich republik szczęśliwie poza ramami tego sowjeckiego raju, bytujących, miała odczuwać jakąbądź inklinację do powrotu na łono sfederowanej, czy też związkowej, wszechterroryzującej wspólnoty czerwonej. Nie da się pomyśleć dobrowolnie przystąpienie Polski czy Finlandji, Łotwy czy Estonji do tak „szanownego i szlachetnego" państwa związkowego, jakim jest obecnie S. S. S. R. Chyba, żeby Litwa, zaprzyjaźniona szczerze z czerwonym tworem państwowym, odczuwając pokrewieństwo rządzących głów miała odczuwać chęć rozpłynięcia się w Rosji sowieckiej, jako litewska piąta sowjecka republika sfederowana.

Polska zamierza uznać nowy ustrój pod pewnemi warunkami. Spieszyć się niema czego, gdyż wszelkie zespolenie sąsiada niekoniecznie leży w interesie spokoju przyszłego Rzeczypospolitej. Z drugiej strony trudno wyobrazić sobie, by Polska, uznawszy w traktacie ryskim kontrahenta sowjecko-rosyjskiego, występującego na konferencji w gruncie rzeczy w zupełnie podobnej postaci, choć nosiła wówczas szyld o innej jednej literze (S. F. S. R. miast obecnych S. S. S. R.) jako państwo nie może dziś sprzeciwiać się istnieniu normalnych nad granicą wschodnią warunków, która ostatecznie z tym sąsiadem została ustalona, a dziś jest uznana powszechnie. Nie mamy zresztą, jako republika demokratyczna, prawa mieszać się do wewnętrznych spraw rosyjskich. Niech ludność rosyjska sama rozstrzyga o swym ustroju państwowym. Jest pewna, że będzie miała taki, jaki ścierpi. Rzecz inna, że Polska powinna ściśle domagać się spełnienia wszelkich względem Polski przejętych zobowiązań sowjeckich

ROZMAITOŚCI

REMBRANDT ZA 2 I PÓŁ SZYLINGA. Jeden z mieszkańców miejscow. Wensley, w hrabstwie Derby, nabył niedawno na licytacji — jak donoszą dzienniki londyńskie — stary obraz za dwa i pół szylinga. Obraz ten pokrywała tak gruba warstwa kurzu, że nie można było rozeznać, co przedstawia. Nabywca jednak oddał go do odczyszczenia i oto okazało się, że jest to wspaniały obraz Rembrandta, noszący podpis mistrza i datę 1635. Rzeczoznawcy potwierdzili autentyczność obrazu. Żaden jeszcze obraz holenderskiego mistrza nie był nabyty tak tanio. (Dwa i pół szylinga równa się dwom i pół markom w złocie).

TYSIĄC OSÓB W PASZCZACH TYGRYSÓW. Jak donoszą z Kalkuty, w ciągu roku ubiegłego w Indjach wschodnich 1609 osób padło ofiarą tygrysów, 500 osób rozszarpanych było przez lamparty, a 409 przez wilki. Pozatem 225 osób pożarły krokodyle i 2.209 osób zmarło wskutek ukąszenia przez węże jadowite. Dzięki jednak nowoczesnym środkom zapobiegawczym, liczba ofiar dzikich zwierząt i wężów zmniejsza się stale.

JAK SIĘ ŻENIĆ. Nie żeń się nigdy, gdy po przetańczeniu z kobietą shimmy, czy walca, poczujesz, że jesteś podniecony. Nigdy nie wychodź zamąż za mistrza tanga... Owszem, możecie się pobrać, być nawet szczęśliwi — tańcząc. Ale trzeba, żebyście wprzód uważnie zaobserwowali, jak tańczą inni.

Najwyższą, najcałkowitszą formą posiadania kobiety będzie, gdy zostaniesz z jej wolą — ojcem jej dziecka.

Związek dwojga ludzi, oparty wyłącznie na rozumie, jest dziwnie zimny i blady. Małżeństwo powinno być najdoskonalszą formą związku, w którym namiętność ogranicza się rozumem, a rozum namiętnością.

W pożyciu małżeńskiem człowiek nie może — i nie powinien — stać na jakimś piedestale.

Wystarczy, jeśli stoi na własnych nogach.

SPRZEDANA NARZECZONA. Technik wiedeński, Johann Mahr kazał niedawno o godz. 4 rano aresztować pracownika handlowego, niejakiego Suczeka, rodem Czecha i jego narzeczoną Herminę Skopil, z którymi spędził on w większem towarzystwie noc w jednej z kawiarń wiedeńskich. Aresztowanie Suczeka nastąpiło pod tym zarzutem, że wyludził on od Mahra 50.000 koron, obiecując mu, iż w zamian pożyczy mu swą narzeczoną na jedną godzinę. Ponieważ narzeczona nie stawiła się na umówione miejsce, przeto technik dopatrzył się w tem oszustwa i oskarżył Skopila w tem przekonaniu, że działał on w porozumieniu ze swą narzeczoną.

W komisarjacie policyjnym Suczek musiał zwrócić technikowi pobrane 50 tysięcy koron. Przeciw Herminie Skopil, która w międzyczasie wyszła za mąż za Suczeka policja wniosła tylko skargę o kradzież, gdyż w posiadaniu jej znajdował się pakiet, pochodzący z pewnego baru wiedeńskiego, którego wartość wynosiła 10.000 koron. W czasie rozprawy sądowej oskarżona zaprzeczyła z oburzeniem, jakoby wiedziała o tem, iż jej narzeczony, obecnie mąż sprzedał ją na godzinę za 50000 koron. O tej transakcji nic zupełnie nie wiedziała, a co się tyczy owego pakietu, to ponieważ bawiąc się w towarzystwie owej nocy, nie chciała pić wina, przeto biorący udział w zabawie panowie zarzucali ją pakietami, zawierającemi różne łakocie. Jeden z tych pakietów zabrała ze sobą, w przypuszczeniu, że jest to również pakiet z łakociami. Pakiet ten zamierzała otworzyć dopiero w domu.

Sąd zwolnił ją od winy i kary, albowiem brak było dowodu, iż oskarżona znała zawartość pakietu.

ZE ŚWIATA

WYKRYCIE KOMUNISTYCZNYCH SKŁADÓW BRONI W BERLINIE. „Arbeiter Ztg" donosi z Berlina pod datą 25 bm., że wykryto tam dwa komunistyczne składy broni i amunicji. Składy te skonfiskowano. Były one przeznaczone na cele wojny domowej w Niemczech, a jak dalej podaje dziennik, urządzone były przez oficjalną rosyjską reprezentację w Berlinie. Jeden skład mieścił się blisko dworca Goerlitz, drugi był w Neukoeln. W tym drugim składzie znaleziono także tajną drukarnię partji komunistycznej. Z dochodzeń wynika, że broń tę zakupił attaché wojskowy poselstwa sowieckiego, Petrow. W składach znaleziono 13 lekkich i 7 ciężkich karabinów maszynowych, wiele amunicji i jeden miotacz min.

REPERTUAR

—o—

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)

Środa: „Okna".
Czwartek: „Okna".
Piątek: „Okna".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)

Środa: „Nieprzyjaciółka".
Czwartek: „Nieprzyjaciółka".
Piątek: „Obłęd" (premjera).

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7^1/_2$)

Środa: „Zamarłe oczy".
Czwartek: „Zamarłe oczy".

STARY TEATR (początek o godzinie 8-mej)

We czwartek 27 bm.: Koncert I. Friedmana.
W niedzielę 30 bm.: Koncert Kwartetu Rosego.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński.

Z Drukarni Ludowej w Krakowie.